

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Херсонський державний університет

ОСВІТНЬО — ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Середня освіта (мова і література німецька)»
Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 014 Середня освіта
спеціалізацією 014.02 Мова і література німецька
галузі знань (01 Освіта/Педагогіка)
Кваліфікація: учитель німецької мови
і світової літератури та англійської мови

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою Херсонського
державного університету

Голова вченої ради ХДУ

(Володимир ОЛЕКСЕНКО)

(протокол № 11 від «23 квітня» 2018 р.)

зі змінами (протокол № 16 від 05. 04. 2022 р.,

наказ № 235-Д від 07.04. 2022 р.)

Освітня програма вводиться в дію з 18 травня 2018 р.

Ректор Херсонського

державного університету

(Олександр СПІВАКОВСЬКИЙ)

(наказ № 425-Д від «18 травня» 2018 р.)

Херсон, 2022 рік

ПЕРЕДМОВА

1. Освітньо-професійна програма «Середня освіта (мова і література німецька)» підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти розроблена робочою групою факультету іноземної філології Херсонського державного університету згідно з вимогами Закону України «Про вищу освіту».

У поданій редакції введено вперше.

2. Розробники:

Солдатова Світлана Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри німецької та романської філології.

Гоштанар Ірина Вікторівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри німецької та романської філології.

Ковбасюк Лариса Анатоліївна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри німецької та романської філології.

Карпінська Анастасія Олександрівна, здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 014 Середня освіта 014.02 Мова і література.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. Радецька І.В., учитель вищої кваліфікаційної категорії, учитель-методист, заступник директора з навчально-виховної роботи Херсонської гімназії № 6.

2. Бібік Г.В., кандидат педагогічних наук, директор Херсонського академічного ліцею ім. О.В. Мішукова Херсонської міської ради при Херсонському державному університеті.

1. Профіль освітньо-професійної програми «Середня освіта (мова і література німецька)»

1- Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Херсонський державний університет Факультет української й іноземної філології та журналістики
Ступінь освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр середньої освіти, Учитель німецької мови і світової літератури та англійської мови
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Середня освіта (мова і література німецька)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію освітньої програми № 350, рішення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти від 16.06.2020 р. протокол № 11 Строк дії сертифіката до 16.06.2025 р.
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA- перший цикл, EQF – LLL – 6 рівень
Передумови	На основі повної загальної середньої освіти
Мова(и) викладання	Українська, німецька, друга іноземна мова
Термін дії освітньої програми	до 1 липня 2025 року
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://www.kspu.edu/Education/EduPrograms/014/014OPP10.aspx
2- Мета освітньої програми	
Підготовка фахівців, здатних викладати німецьку мову та світову літературу, другу іноземну мову в середніх загальноосвітніх та спеціальних навчальних закладах, в різноманітних групах іноземних учнів, розв'язувати проблеми, пов'язані з новітніми тенденціями розвитку та функціонування іноземної мови в сучасних комунікативних ситуаціях.	
3- Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація) (за наявності)	01 Освіта/Педагогіка, 014 Середня освіта 014.02 Мова і література Обов'язкові компоненти ОП – 64% Вибіркові компоненти ОП - 36 %
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма підготовки бакалаврів з акцентом на формування здатності організовувати та здійснювати освітній процес з іноземної мови та світової літератури.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Формування та розвиток професійної компетентності для здійснення дослідницької та інноваційної діяльності у галузі мовної підготовки з урахуванням сучасних вимог освіти, світового

	медіапростору, загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти.
Особливості програми	Програма передбачає комплексну підготовку фахівців у галузі середньої освіти за рахунок поєднання вивчення філологічних і психолого-педагогічних дисциплін з виробничою (педагогічною) практикою.
4- Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Професійні назви робіт (за ДКП): 2320 вчитель закладу загальної середньої освіти 234 вчитель спеціалізованих навчальних закладів
Подальше навчання	Навчання на другому (магістерському) рівні
5- Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване, проблемно-орієнтоване навчання, самонавчання з використанням пояснювально-ілюстративних, інтерактивних, проектних, комп'ютерних технологій навчання.
Оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за національною шкалою – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», «зараховано» та «не зараховано» та 100-бальною шкалою ECTS (A, B, C, D, E, F, FX). Форми контролю: усне та письмове опитування, тестування, захист курсової, дипломної роботи, захист звітів з практик, заліки, екзамени.
6- Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу в основній (базовій) середній школі.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 2. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК 3. Здатність свідомо визначати цілі власного професійного й особистісного розвитку, організовувати власну діяльність, працювати автономно та в команді. ЗК 4. Здатність до пошуку, оброблення, аналізу та критичного оцінювання інформації з різних джерел, у т.ч. іноземною мовою. ЗК 5. Здатність застосовувати набуті знання та вміння в практичних ситуаціях. ЗК 6. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 7. Здатність до письмової й усної комунікації, що якнайкраще відповідають ситуації професійного і особистісного спілкування засобами іноземної та державної мов. ЗК 8. Здатність проводити дослідницьку роботу, визначати цілі та завдання, обирати методи дослідження, аналізувати результати. ЗК 9. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми з відповідною аргументацією, генерувати нові ідеї. ЗК 10. Здатність критично оцінювати й аналізувати власну освітню та професійну діяльність. ЗК 11. Здатність використовувати інформаційно-комунікаційні технології в освітній і професійній діяльності.
Фахові	ФК 1. Володіння спеціальними знаннями загальних і часткових теорій

компетентності спеціальності (ФК)	<p>мовознавства та літературознавства, наукових шкіл і напрямів філологічних досліджень.</p> <p>ФК 2. Здатність реалізовувати сучасні підходи до організації та здійснення освітнього процесу згідно з вимогами педагогіки, психології, вікової фізіології й валеології, а також відповідно до норм безпеки життєдіяльності.</p> <p>ФК 3. Здатність формувати в учнів предметні компетентності, застосовуючи сучасні підходи, методи й технології навчання іноземної мови та світової літератури.</p> <p>ФК 4. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з німецької мови та світової літератури, другої іноземної мови.</p> <p>ФК 5. Здатність до критичного аналізу, діагностики та корекції власної педагогічної діяльності з метою підвищення ефективності освітнього процесу.</p> <p>ФК 6. Здатність здійснювати професійну діяльність українською та іноземною мовами, спираючись на знання організації мовних систем, законів їх розвитку, сучасних норм їх використання.</p> <p>ФК 7. Здатність використовувати потенціал полілінгвальної підготовки для ефективного формування предметних компетентностей учнів.</p> <p>ФК 8. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії німецької мови, теорії та історії світової літератури та культури у процесі навчання.</p> <p>ФК 9. Здатність орієнтуватися у літературному процесі в історико-культурному контексті та використовувати знання іноземних мов і світової літератури для формування національної свідомості, культури, ціннісних орієнтацій учнів.</p> <p>ФК 10. Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту.</p> <p>ФК 11. Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використання перспективного практичного досвіду й мовно-літературного контексту для реалізації освітніх цілей.</p>
7- Програмні результати навчання	
	<p>ПРН 1. Базові знання філософії, культурології, історії української культури, що сприяють формуванню світогляду й соціалізації особистості в суспільстві, усвідомлення етичних цінностей, норм поведінки.</p> <p>ПРН 2. Знання сучасних філологічних й дидактичних засад навчання іноземних мов і світової літератури та вміння творчо використовувати різні теорії й досвід (вітчизняний, закордонний) у процесі вирішення професійних завдань.</p> <p>ПРН 3. Знання державного стандарту загальної середньої освіти, навчальних програм з іноземної мови та світової літератури для ЗНЗ та практичних шляхів їхньої реалізації в різних видах урочної та позаурочної діяльності.</p> <p>ПРН 4. Знання та вміння використовувати сучасні форми, методи й способи контролю й оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з німецької мови та світової літератури, другої іноземної мови.</p> <p>ПРН 5. Знання правових та етичних норм, які регулюють відносини</p>

	<p>між людьми в професійних колективах.</p> <p>ПРН 6. Знання сучасних підходів до організації та здійснення освітнього процесу згідно з вимогами педагогіки, психології, вікової фізіології й валеології, екології.</p> <p>ПРН 7. Застосування сучасних методик й технологій (зокрема інформаційні) для забезпечення якості освітнього процесу в загальноосвітніх навчальних закладах.</p> <p>ПРН 8. Уміння аналізувати, діагностувати та корегувати власну педагогічну діяльність з метою підвищення ефективності освітнього процесу.</p> <p>ПРН 9. Знання мовних норм, соціокультурної ситуації розвитку української та іноземних мов, що вивчаються, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності.</p> <p>ПРН 10. Здатність використовувати знання й уміння з теоретичної граматики, теоретичної фонетики, лексикології, стилістики для іншомовного комунікативного спілкування німецькою мовою.</p> <p>ПРН 11. Володіння комунікативною мовленнєвою компетентністю з української та іноземних мов (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти), здатність удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті.</p> <p>ПРН 12. Знання специфіки перебігу літературного процесу різних країн в історико-культурному контексті; володіння різними видами аналізу художнього твору, вміння визначати його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури.</p> <p>ПРН 13. Уміння працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), видобувати, обробляти й систематизувати інформацію, використовувати її в освітньому процесі.</p> <p>ПРН 14. Використання гуманістичного потенціалу рідної й німецької мов і світової літератури, другої іноземної мови для формування духовного світу юного покоління громадян України.</p> <p>ПРН 15. Здатність учитися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.</p> <p>ПРН 16. Здатність аналізувати й вирішувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на підставі сформованих ціннісних орієнтирів, визначати власну соціокультурну позицію в полікультурному суспільстві, бути носієм і захисником національної культури.</p> <p>ПРН 17. Знання вимог до безпеки життєдіяльності й готовність до охорони життя й здоров'я учнів в освітньому процесі та позаурочній діяльності.</p>
8- Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>Реалізацію програми забезпечують науково-педагогічні працівники з науковими ступенями та/або вченими званнями, а також висококваліфіковані спеціалісти. З метою підвищення фахового рівня всі науково-педагогічні працівники один раз на п'ять років проходять стажування у провідних закладах вищої освіти України</p>

	та зарубіжжя.
Матеріально-технічне забезпечення	Виконання програм навчальних дисциплін у повному обсязі забезпечується матеріально-технічним оснащенням кабінетів і лабораторій, основний перелік яких включає: кабінет безпеки життєдіяльності та охорони праці, кабінети комп'ютерної техніки, спеціалізовані навчально-тренінгові лабораторії та кабінети, що створюють умови для набуття студентами спеціальних компетентностей зі спеціальності. Вимоги до спеціалізованих лабораторій та кабінетів визначаються окремим документом, що затверджується рішенням НМР університету.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Херсонський державний університет забезпечує студентів і викладачів навчально-методичними матеріалами на паперових та електронних носіях, підручниками і навчальними посібниками, періодичними виданнями за профілем підготовки студентів, доступом до електронних інформаційних ресурсів (у т.ч. через мережу Інтернет) у бібліотеці університету; корпоративними каталогами (спільно з бібліотеками провідних ЗВО України та світу). Комп'ютерна техніка, що знаходиться у бібліотеці, підключена до адміністративної мережі університету і до Інтернету. Найголовнішою БД на web-сторінці є електронний каталог «eLibrary», що відображає фонд бібліотеки. Надається відкритий доступ до електронного архіву-репозитарію ХДУ eKhSUIR: http://ekhsuir.kspu.edu/ .
9- Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Навчання за кредитно-трансферною системою. Осяг 1 кредиту – 30 годин.
Міжнародна кредитна мобільність	Укладено угоди про подвійне дипломування з Поморською Академією (м. Слупськ, Польща) від 01 квітня 2015 р.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	У межах ліцензованого обсягу спеціальності за умов попередньої мовленнєвої підготовки.

2. Перелік компонентів освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонентів ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, дипломна робота, атестація)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
ОК 1.	Філософія	3	екзамен
ОК 2.	Історія України та української культури	3	диференційований залік
ОК 3.	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3	залік, екзамен
ОК 4.	Екологія	3	залік
ОК 5.	Безпека життєдіяльності (безпека життєдіяльності, основи охорони праці та цивільний захист)	3	залік
ОК 6.	Інформаційні технології в галузі	3	залік
ОК 7.	Педагогіка	4	екзамен
ОК 8.	Психологія	3	екзамен
ОК 9.	Вікова фізіологія і валеологія	3	залік
ОК 10.	Основи наукових досліджень (у т.ч. виконання курсової роботи)	3	залік, диференційований залік
ОК 11.	Теорія та методика організації виховної роботи у закладах освіти	3	залік
ОК 12.	Курсові роботи з фахових дисциплін	3	диференційований залік
ОК 13.	Вступ до мовознавства	3	екзамен
ОК 14.	Вступ до літературознавства	3	залік
ОК 15.	Практика усного та писемного мовлення	34	залік, екзамен
ОК 16.	Практична фонетика німецької мови	11	залік, екзамен
ОК 17.	Практична граматики німецької мови	13	залік, екзамен
ОК 18.	Історія світової літератури	23	залік, екзамен
ОК 19.	Методика викладання іноземної мови	4	залік, екзамен
ОК 20.	Методика викладання світової літератури	4	залік, екзамен
ОК 21.	Навчальна практика	6	залік
ОК 22.	Виробнича практика	12	диференційований залік
ОК 23.	Підготовка до атестації та атестація здобувачів вищої освіти	4,5	екзамен
Загальний обсяг обов'язкових компонентів:		154,5	
Вибіркові компоненти ОП			
ВК 1.	Економіка/ Соціологія / Історія світової культури	3	залік
ВК 2.	Правознавство / Політологія /Україна в Європі і світі	3	залік
ВК 3.	Дисципліни вільного вибору студента	6	залік
ВК 4.	Латинська мова/Готська мова	3	залік
ВК 5.	Вступ до германської філології / Вступ до	3	залік

	теорії мовної комунікації		
ВК 6.	Історія німецької мови / Історична граматики	3	диференційований залік
ВК 7.	Практичний курс другої іноземної мови/Аналітичне читання та письмо	43	залік, екзамен
ВК 8.	Література Німеччини/Типологія стилів і напрямів у літературному процесі межі ХІХ - ХХ ст.	3	екзамен
ВК 9.	Лексикологія німецької мови /Порівняльна лексикологія	3,5	залік, екзамен
ВК 10.	Теоретична фонетика німецької мови /Теорія та практика лексикографії	3	диференційований залік
ВК 11.	Країнознавство/Соціальні та культурні практики німців	3	залік
ВК 12.	Теоретична граматики німецької мови / Порівняльна граматики	3	диференційований залік
ВК 13.	Стилістика німецької мови / Порівняльна стилістика	3	екзамен
ВК 14.	Інтерпретація художнього тексту / Лінгвістичні теорії тексту	3	залік
Загальний обсяг вибіркового компонентів:		85,5	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	

2.2. Структурно-логічна схема ОП

Курс	Цикл загальної підготовки				Цикл професійної підготовки			
	Назва дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС	Семестр	Форма контролю	Назва дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС	Семестр	Форма контролю
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1 Курс	ОК 2. Історія України та української культури	3	1	д/з	ОК 8. Психологія	3	2	екзамен
	ОК 3. Українська мова (за професійним спрямуванням)	3	1,2	залік, екзамен	ОК 9. Вікова фізіологія і валеологія	3	1	залік
	ОК 4. Екологія	3	1	залік	ОК 13. Вступ до мовознавства	3	1	екзамен
					ОК 14. Вступ до літературознавства	3	1	залік
					ОК 15. Практика усного та писемного мовлення	8,5	1,2	залік, екзамен
					ОК 16. Практична фонетика німецької мови	4,5	1,2	залік
					ОК 17. Практична граматики німецької мови	4,5	1,2	залік
					ОК 18. Історія світової літератури	3,5	2	екзамен
					ВК 4. Латинська мова/Готська мова	3	1	залік
					ВК 5. Вступ до германської філології / Вступ до теорії мовної комунікації	3	2	залік
					ВК 7. Практичний курс другої іноземної мови/Аналітичне читання	12	1,2	екзамен

					та письмо			
2 Курс	ОК 1. Філософія	3	4	екзамен	ОК 7. Педагогіка	4	3	екзамен
	ОК 5. Безпека життєдіяльності (безпека життєдіяльності, основи охорони праці та цивільний захист)	3	3	залік	ОК 10. Основи наукових досліджень (у т.ч. виконання курсової роботи)	3	3,4	залік, д/з
					ОК 15. Практика усного та писемного мовлення	9	3,4	екзамен
					ОК 16. Практична фонетика німецької мови	4	3,4	залік
					ОК 17. Практична граматики німецької мови	4	3,4	залік
					ОК 18. Історія світової літератури	6,5	3,4	екзамен
	ВК 3. Дисципліни вільного вибору студента	6	3,4	залік	ВК 6. Історія німецької мови / Історична граматики	3	4	д/з
					ВК 7. Практичний курс другої іноземної мови/Аналітичне читання та письмо	11,5	3,4	залік, екзамен
3 Курс					ОК 6. Інформаційні технології в галузі	3	6	залік
					ОК 12. Курсові роботи з фахових дисциплін	1,5	6	д/з
					ОК 15. Практика усного та писемного мовлення	6,5	5,6	залік, д/з
					ОК 16. Практична фонетика німецької мови	2,5	5	екзамен
					ОК 17. Практична	4,5	5,6	залік,

					граматика німецької мови			екзамен
					ОК 18. Історія світової літератури	6	5,6	залік, екзамен
					ОК 19. Методика викладання іноземної мови	4	5,6	залік, екзамен
					ОК 20. Методика викладання світової літератури	4	5,6	залік, екзамен
	ВК 1. Економіка/ Соціологія / Історія світової культури	3	5	залік	ВК 7. Практичний курс другої іноземної мови/Аналітичне читання та письмо	9,5	5,6	залік, екзамен
	ВК 2. Правознавство / Політологія /Україна в Європі і світі	3	6	залік	ВК 8. Література Німеччини /Типологія стилів і напрямів у літературному процесі межі ХІХ - ХХ ст.	3	5	екзамен
					ВК 9. Лексикологія німецької мови /Порівняльна лексикологія	3,5	5,6	залік, екзамен
					ВК 10. Теоретична фонетика німецької мови /Теорія та практика лексикографії	3	6	д/з
4 Курс					ОК 11. Теорія та методика організації виховної роботи у закладах освіти	3	7	залік
					ОК 12. Курсові роботи з фахових дисциплін	1,5	7	д/з
					ОК 15. Практика усного та писемного мовлення	10	7,8	залік, екзамен
					ОК 18. Історія світової	7	7,8	д/з,

				літератури			екзамен
				ВК 7. Практичний курс другої іноземної мови/Аналітичне читання та письмо	10	7,8	екзамен
				ВК 11. Країнознавство /Соціальні та культурні практики німців	3	7	залік
				ВК 12. Теоретична граматика німецької мови / Порівняльна граматика	3	7	д/з
				ВК 13. Стилїстика німецької мови /Порівняльна стилїстика	3	7	екзамен
				ВК 14. Інтерпретація художнього тексту / Лінгвістичні теорії тексту	3	8	залік

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньо-професійної програми «Середня освіта (мова і література німецька)» підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти проводиться у формі атестаційних іспитів: 1. Іноземні мови та світова література; 2. Методика навчання іноземної мови та світової літератури у закладах загальної середньої освіти та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження випускнику освітньої кваліфікації бакалавр середньої освіти із присвоєнням професійної кваліфікації: учитель німецької мови і світової літератури та англійської мови.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

